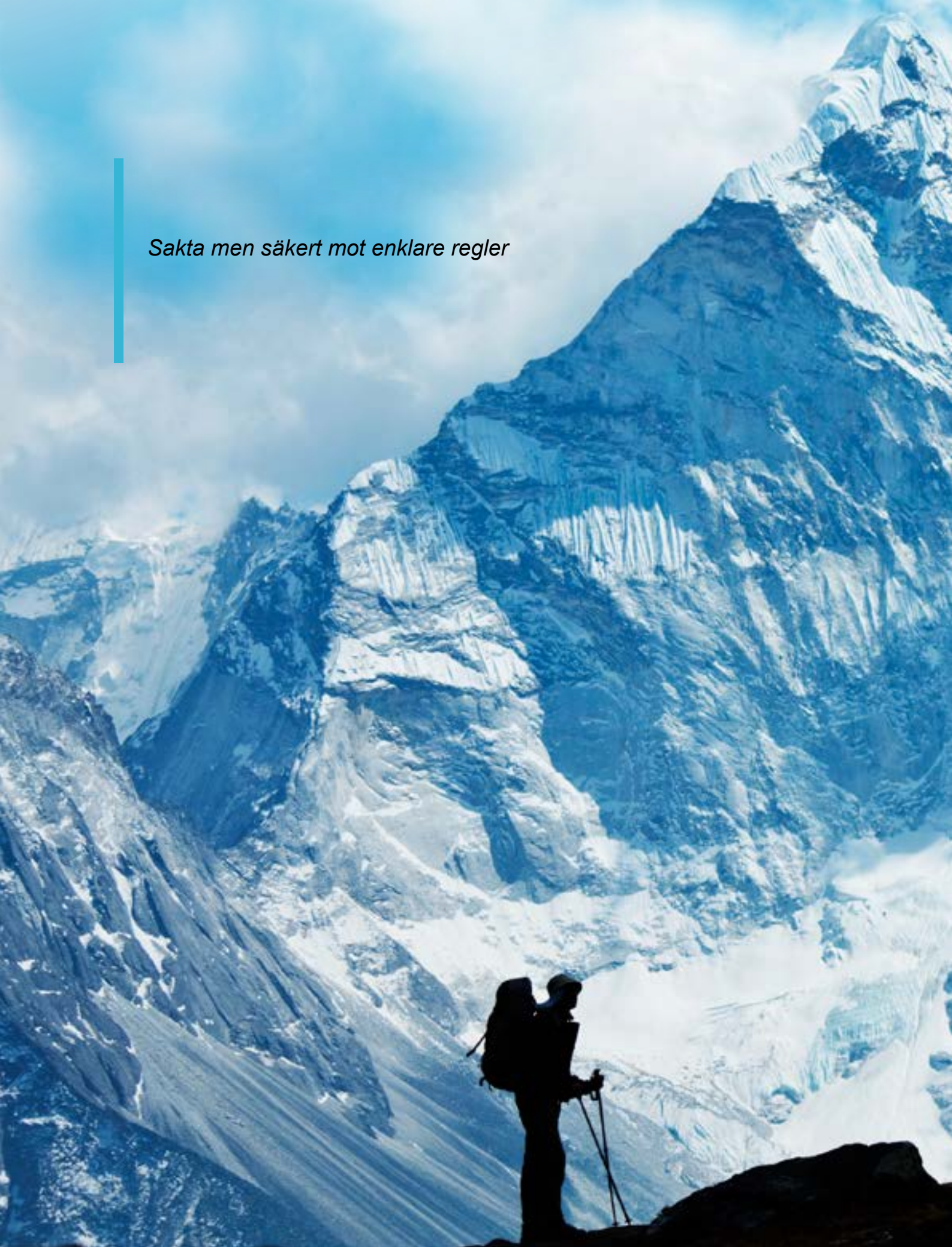

Regelrådet

Årsrapport
2013

Regel|rådet
Årsrapport 2013

Sakta men säkert mot enklare regler

Innehållsförteckning

Förord	5
Sammanfattning	6

Årsrapport 2013

1	Inledning	8
2	Nyheter	10
3	Granskningen i siffror	12
4	Verksamhet	20
5	Utbildning och stöd	26
6	Europeiskt och internationellt samarbete	30
7	Kommunikation	34
8	Uppföljning	38
9	Slutsatser och rekommendationer	42

Förord

Mycket har hänt sedan Regelrådet startade sin verksamhet för fem år sedan. Regelrådet har, som en del av regeringens regelförenklingsarbete, jobbat hårt för att minska de administrativa kostnaderna för företag och för att förbättra kvaliteten på konsekvensutredningarna.

Jag tog över som ordförande för ganska precis ett år sedan och tycker för egen del att Regelrådets arbete är oerhört viktigt och stimulerande. Även om Regelrådet redan vid mitt tillträde hade åstadkommit mycket har det funnits utrymme för förändring och förbättring. Dessa förändringar beskrivs närmare i kapitlet kallat Nyheter.

Trots Regelrådets proaktiva arbete för att öka kvaliteten på konsekvensutredningarna har rådet i år kunnat se en nedgång i både antalet tillstyrkanden och antalet godtagbara konsekvensutredningar. Det är bekymmersamt att kraften i regelförenklingsarbetet inte upprätthållits.

Konsekvensutredningsarbetet handlar både om att se vilka effekter en reglering kommer att få för de som berörs och om att ta fram ett bra beslutsunderlag för regelgivaren själv. Regelgivare måste bli bättre på att se fördelarna med väl utförda konsekvensutredningar och att använda konsekvensutredningar som ett verktyg för att ta fram ändamålsenliga regler till en så låg kostnad som möjligt för de som berörs. För att få frågan prioriterad ute på myndigheterna och inom departementen måste respektive organisations ledning inse vikten av och fördelarna med en konsekvensutredning. Regelrådet har i kontakter med regelgivare och i sin granskning kunnat se att de regelgivare som har en ledning som är engagerad i frågan också är de regelgivare som har bäst resultat när det kommer till rådets granskning.

I september kom äntligen beslutet från regeringen om att göra Regelrådet till en permanent organisation. Beslutet är en bekräftelse på att Regelrådet fyller en viktig funktion i regelförenklingsarbetet. Det är viktigt att rådets oberoende ställning bibehålls även i den nya organisationsformen och att det finns en tydlighet i ansvarsfördelningen mellan de aktörer som arbetar med att förbättra kvaliteten på konsekvensutredningarna när vi från och med år 2015 går in i den nya organisationen.

Karin Lindell
Ordförande

Sammanfattning

Regelrådet har under år 2013 behandlat 446 remisser och 3 EU-konsekvensutredningar. Av dessa har 162 föranlett yttranden från rådet, varav 85 förslag har tillstyrkts och 77 förslag har avstyrkts. Andelen tillstyrkta förslag för år 2013, 52 procent, är en markant försämring jämfört med år 2012 år då det var 74 procent vilket är ungefär samma som år 2011. Uppdelat på Regeringskansliet respektive myndigheter kan det konstateras att endast 36 procent av de remisser som kom från Regeringskansliet har tillstyrkts, att jämföra med 65 procent 2012. Av de remisser som kom från myndigheter har 66 procent tillstyrkts. Motsvarande andel år 2012 var 82 procent. Den vanligaste anledningen till att ett förslag avstyrkts är att det saknas beloppsmässiga uppskattningar av de administrativa kostnaderna eller att de beräkningar som gjorts är ofullständiga, vilket fått till följd att Regelrådet inte kunnat bedöma om den administrativt lämpligaste lösningen har valts. När det gäller konsekvensutredningarnas kvalitet har 56 av 162 konsekvensutredningar som Regelrådet yttrat sig över bedömts som godtagbara, medan 106 har bedömts som bristfälliga (I en av remisserna har konsekvensutredning saknats, i statistiken räknas den till bristfälliga konsekvensutredningar). Andelen godtagbara konsekvensutredningar motsvarar 35 procent, vilket är en försämring jämfört med åren 2012 och 2011 då andelen var 42 procent. Av de 72 konsekvensutredningar från Regeringskansliet som Regelrådet yttrat sig över under 2013 har endast 15 bedömts som godtagbara, vilket motsvaras av 21 procent. Detta är en försämring jämfört med år 2012 då motsvarande andel var 30 procent. För myndigheternas del har 41 av 90 konsekvensutredningar, dvs. 46 procent, bedömts som godtagbara vilket är en liten försämring jämfört med år 2012 då motsvarande andel var 52 procent. De vanligast förekommande bristerna i konsekvensutredningarna är alltför ofullständiga beskrivningar och beräkningar av de kostnader som ett förslag kan förväntas medföra. Andra vanliga brister är att en uppskattning av antal berörda företag och att en storleksmässig beskrivning av dessa saknas, liksom en bedömning av vilka konsekvenser förslaget kan komma att få för små företag. Vidare finns fortfarande vissa brister i beskrivningen av de förslag som har sin grund i EU-rätten eller en internationell överenskommelse. Regelrådet kan även i år konstatera att de regelgivare som har en engagerad ledning och satsar resurser på konsekvensutredningsarbetet också uppnår bättre resultat. Både Regeringskansliet och myndighe-

terna har det gångna året fått ett sämre resultat än tidigare. För Regeringskansliets del handlar det om nästintill en halvering av antalet tillstyrkta förslag.

En viktig del i Regelrådets arbete är att formulera så tydliga yttranden som möjligt för att på så sätt bidra till att förbättra konsekvensutredningarnas kvalitet. Som ett led i detta arbete har rådet under året ändrat yttrandenas utformning och innehåll, varvid tydliggöranden gjorts både vad det gäller rådets ställningstagande och bedömningen av konsekvensutredningen.

Den exempelsamling som finns på Regelrådets hemsida har utvecklats genom att konkreta tips och idéer för konsekvensutredningsarbetet har förts in under respektive punkt till 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Exempelsamlingen är tillsammans med tipstexterna tänkta som ett verktyg för att underlätta konsekvensutredningsarbetet samt öka förståelsen för Regelrådets utgångspunkt vid granskningen.

Regelrådet har under året fortsatt att stärka sin stödfunktion gentemot regelgivarna genom att hålla utbildningar i samarbete med Tillsäkringsverket och Ekonomistyrningsverket, erbjuda egna riktade utbildningar till departement och myndigheter, ge stöd i arbetet med specifika konsekvensutredningar, bjuda in regelgivare till erfarenhetsutbyten samt utöka sin uppsökande verksamhet gentemot kommittéerna för att erbjuda stöd.

Vidare har Regelrådet sett ett ökat intresse för verksamheten från länder både inom och utanför EU. Detta märks främst på antalet ökade tagna kontakter och ökad besöksfrekvens internationellt sett på Regelrådets engelska webbplats.

Den 16 september 2013 fattade regeringen beslut om att permanenta Regelrådets verksamhet efter att det nuvarande förordnandet går ut vid årsskiftet 2014/2015. Som motivering framhölls att rådet genom sitt arbete fyller en viktig funktion i arbetet med att förenkla företagets vardag. Hur den nya organisationsformen kommer att se ut är i skrivande stund inte klart. Regelrådet välkomnar givetvis regeringens beslut men vill samtidigt understryka vikten av att det oberoende granskningsuppdraget bibehålls i den nya organisationen.

Regel|rådet
Årsrapport 2013

Inledning

Regelrådets uppdrag

Regelrådet inrättades år 2008 som ett led i regeringens arbete med att minska företagens administrativa kostnader och för att förbättra kvaliteten på regelgivarnas konsekvensutredningar. Regelrådet har till uppgift att granska förslag till nya och ändrade regler som kan få ekonomiska konsekvenser för företag. Vid granskningen är utgångspunkten att förslagen är utformade så att de uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt och till en relativt sett låg administrativ kostnad för berörda företag. Regelrådet bedömer också kvaliteten på konsekvensutredningen utifrån förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Regelrådet är rådgivande i förhållande till regelgivaren. Regelrådet har sedan starten granskat över 2 000 konsekvensutredningar och har genom åren byggt upp en stor kompetens kring konsekvensutredningar.

Regelrådet har ett tidsbegränsat förordnande som kommitté till den 31 december 2014. Verksamheten styrs av kommittédirektiv 2008:57, 2008:142, 2010:96 och 2011:71. Även om Regelrådet är organiserat som en statlig kommitté lämnas inget betänkande. I stället ska Regelrådet varje år lämna en rapport som sammanfattar verksamheten det gångna året. Regelrådet ska också lämna en slutrapport då det nuvarande uppdraget går ut. I september år 2013 fattade regeringen beslut om att Regelrådets verksamhet ska bli permanent. Läs mer om detta under avsnittet Regelrådet permanent i kapitlet Nyheter.

Organisationen

Sedan den 1 januari år 2013 är Karin Lindell ordförande i Regelrådet. Lennart Palm är vice ordförande och Leif Melin samt Ellinor Kristoffersson är ledamöter i rådet. Ersättare är Christina Ramberg, Claes Norberg, Sten Nyberg och Annika Andebark.

Rådet har under året haft 22 sammanträden.

Kansliet

Kansliet granskar och föredrar inkomna remisser för Regelrådet. För att få ett bättre beslutsunderlag för rådets yttranden har kansliet ökat sina kontakter med näringslivs- och branschorganisationer och förslagsställare i granskningen. Kansliet håller även utbildningar för och lämnar stöd till kommittéer, departement och myndigheter i arbetet med konsekvensutredningar. Kansliet registrerar och sammanställer Regelrådets statistik, sköter Regelrådets webbplats, twittrar och ansvarar för Regelrådets LinkedIn-sida. Det är också kansliet som skriver och publicerar nyhetsbrevet Regelrätt. Kansliet organiserar regelbundet erfarenhetsutbyten med regelgivare samt deltar i regelförenklingsarbete på EU-nivå tillsammans med sina motsvarigheter inom EU.

Vid årets slut bestod kansliet av kanslichefen Christina Fors samt kommittésekreterarna Linda Bodén, Katarina Garinder (tjänstledig), Gustaf Molander, Christian Pousette, Ulrika Sjöström, Elin Törnqvist, Mia Wallgren (tjänstledig) och biträdande sekreterarna Anne Lindström och Ingrid Sundin.

Karin Lindell

Ordförande | jur. kand., f.d. riksrevisor

Lennart Palm

Vice ordförande | jur. kand., f.d. VD Näringslivets Regelnämnd

Eleonor Kristoffersson

Ledamot | jur. dr. och professor

Leif Melin

Ledamot | ekon. dr. och professor

Christina Fors

Kanslichef | ekon. mag.

Principdiskussion

Regelrådet har under året haft två principdiskussioner, en i mars och en i september. Vid dessa tillfällen har Regelrådets ledamöter diskuterat frågor av principiell karaktär som rör rådets granskning. Exempel på frågor som diskuterats är vilka associationsformer som omfattas av rådets granskning och hur rådet ska förhålla sig till kompletterande lagstiftning till EU-förordningar. Andra frågor som har diskuterats är de formuleringar som används i Regelrådets yttranden, vilket har lett till mer preciserade formuleringar avseende ställningstagandet om de administrativa kostnaderna. Se även avsnittet Tydligare yttranden i detta kapitel.

Rådet har även diskuterat vikten av att regelgivare beskriver och kvantifierar kostnader när ett förslag väntas leda till minskade administrativa kostnader. Regelrådet har i sin granskning kunnat se att minskade administrativa kostnader sällan beskrivs på ett tillfredsställande sätt. Genom att minskade administrativa kostnader anges och kvantifieras blir det tydligare vilka nettoeffekter författningsförslagen har på de administrativa kostnaderna. Något som är särskilt användbart om konsekvensutredningarna ska kunna användas för att följa utvecklingen på de administrativa kostnaderna. Se vidare avsnitt Administrativa kostnader i kapitlet Verksamhet och avsnittet Verktyg för mätning av administrativa kostnader efter år 2012 i samma kapitel. Vidare har rådet diskuterat och beslutat att det ska finnas en möjlighet för regelgivare att återremittera ett ärende, för det fall en konsekvensutredning bedömts som bristfällig och att konsekvensutredningen har omarbetats till följd av Regelrådets synpunkter. En återremittering kan endast ske efter kontakt med Regelrådets kansli och utifrån den aktuella arbetsbelastningen. Likaså har rådet diskuterat vikten av att framhålla till förslagsställare att de uppgifter som ska finnas i en konsekvensutredning bör finnas i ett sammanhållet avsnitt eller dokument.

Tydligare yttranden

Att formulera så tydliga yttranden som möjligt är en viktig del i arbetet för att Regelrådets yttranden ska kunna bidra till att förbättra kvaliteten på konsekvensutredningarna. Som ett led i Regelrådets arbete med

att förtydliga sina yttranden till regelgivarna samt som ett resultat av de principdiskussioner som genomförts, har rådet därför ändrat utformning av sina yttranden. Förtydliganden har gjorts både vad gäller Regelrådets ställningstagande och bedömningen av konsekvensutredningen. För mer information om Regelrådets yttranden se avsnittet Yttrande i kapitlet Granskningen i siffror.

Den första delen av rådets yttrande, Regelrådets ställningstagande, är hänförligt till om förslaget är utformat så att det uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt och till en relativt sett låg administrativ kostnad för berörda företag. Formuleringarna kring tillstyrkande och avstyrkande i beslutsmeningen har utvecklats, så att det tydligare ska framgå på vilken grund rådet har avstyrkt eller tillstyrkt förslaget. Ambitionen med ändringen är också att förtydliga att rådets tillstyrkande eller avstyrkande sker i förhållande till effekterna på de administrativa kostnaderna för företagen och redogörelsen för dessa i konsekvensutredningen.

För det fall en konsekvensutredning anses bristfällig i ett visst ärende är det Regelrådets målsättning att förslagsställaren på ett enkelt sätt ska förstå varför. I yttranden där konsekvensutredningarna har ansetts bristfälliga görs sedan oktober år 2013 i vissa fall en hänvisning i yttrandet till Regelrådets exempelsamling som finns på webbplatsen (www.regelradet.se). Detta för att ge förslagsställaren ytterligare vägledning till hur beskrivningar av vissa av punkterna i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning kan se ut. Rådet har också blivit tydligare i sin bedömning av redovisningen och särskiljningen av administrativa och andra kostnader i konsekvensutredningarna.

Som ett led i arbetet med tydligare yttranden har förslagsställare med konsekvensutredningar som ansetts bristfälliga under perioden augusti 2013 – oktober 2013 ombetts att svara på en enkät kring hur förslagsställaren uppfattar Regelrådets yttrande i respektive ärende. Resultatet av undersökningen återfinns i kapitlet "Uppföljning".

Regelrådet permanent

I september år 2013 fattade regeringen beslut om att permanenta Regelrådets verksamhet med motiveringen att Regelrådet fyller en viktig funktion i arbetet med att förenkla företagens vardag genom att granska nya lagförslag, se över konsekvensutredningar för nya regler och ge råd vid ny lagstiftning. Regeringen anser att genom att permanenta verksamheten signaleras långsiktighet vilket är bra för att konsekvensutredningarna ska prioriteras i lagstiftningsarbetet. Regeringen påpekar även att det är viktigt att resurser avsätts för detta arbete på departement och myndigheter för att konsekvensutredningarna ska hålla god kvalitet. I regeringens pressmeddelande uttalade sig näringsminister Annie Lööf om beslutet att göra Regelrådet till en permanent verksamhet: "Att förenkla för företagen är en viktig och självklar del av regeringens politik. Då är det nödvändigt att ha oberoende organ som granskar nya förordningar och lagar." Regeringen har i budgetpropositionen för år 2014 avsatt medel för år 2015 och framåt i syfte att finansiera Regelrådet. Hur Regelrådets organisationsform kommer att se ut är i skrivande stund inte klart.

Exempelsamling med konkreta tips till konsekvensutredningsarbetet

Regelrådet fick i sitt senaste tilläggsdirektiv (dir. 2011:71) i uppdrag att sammanställa en exempelsamling med bra konsekvensutredningar. Exempelsamlingen lanserades under år 2012. Det framförs ofta på utbildningar att handläggarna som skriver konsekvensutredningarna vill ha konkreta tips till arbetet. Därför har Regelrådet gått steget längre och sedan maj år 2013 är exempelsamlingen kompletterad med konkreta tips och idéer för konsekvensutredningsarbetet. Tipsen återfinns tillsammans med Exempelsamlingen på Regelrådets webbplats under respektive punkt till 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Att en regelgivare följer tipsen medför inte automatiskt att förslaget kommer att tillstyrkas eller att konsekvensutredningen kommer att anses som godtagbar av Regelrådet vid remittering. Exempelsamlingen tillsammans med tipstexterna är tänkta som verktyg för att underlätta konsekvensutredningsarbetet och öka förståelsen för Regelrådets utgångspunkt vid granskningen. Den alljämt låga kvaliteten på konsekvensutredningar har dock visat sig vara en försvårande faktor när rådet letat exempel till sin exempelsamling.

Granskningen i siffror

Allmänt om granskningen

Regelgivare ska remittera alla författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt till Regelrådet. Under året har Regelrådet behandlat 446 remisser och 3 EU-konsekvensutredningar¹. Av dem har Regelrådet yttrat sig över 162 ärenden och lämnat kanslisvar i 284 ärenden. År 2012 yttrade sig Regelrådet över 145 ärenden och lämnade kanslisvar i 313 ärenden.

De flesta av remisserna kommer från myndigheter och avser förslag till nya eller ändrade föreskrifter. De förslag som kommer på remiss från departementen kan delas upp i förslag som framarbetats inom Regeringskansliet t.ex. departementspromemorior respektive förslag som har tagits fram utom Regeringskansliet, t.ex. kommittébetänkanden. Det kan också vara rapporter där förslag tagits fram av en underliggande myndighet på uppdrag av det ansvariga departementet. Gemensamt för dessa remisser är att de har remitterats av det departement som ansvarar för den fortsatta beredningen av förslaget i fråga.

Regelrådet sammanträder varannan vecka och ska ges minst 14 dagars remisstid enligt förordningen (2011:118) om myndigheters inhämtande av yttrande från Regelrådet och Regeringskansliets riktlinjer för överlämnande

av underlag till Regelrådet. Om Regelrådet ges kortare remisstid än så efterfrågas normalt förlängd remisstid för att rådet ska få möjlighet att lämna yttrande. Som redan nämnts i avsnittet Principdiskussion har det under året förekommit att regelgivare gjort ändringar i sina författningsförslag och konsekvensutredningar till följd av Regelrådets yttranden samt att de önskat återremittera sina förslag till Regelrådet för ett nytt yttrande.

Av tabell 1 framgår det totala antalet ärenden som remitterats till Regelrådet fördelat på ärendetyp.

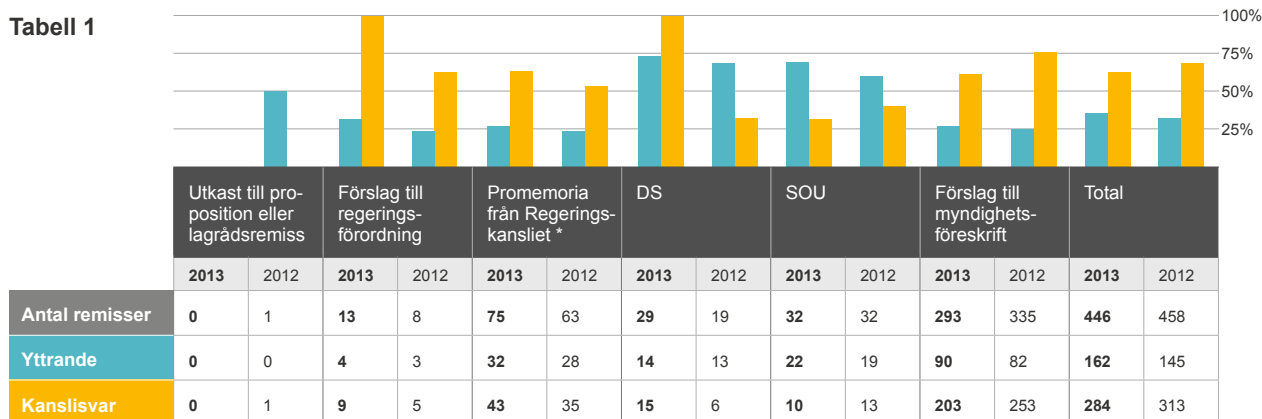
Yttrande eller kanslisvar

När ett ärende kommer in till Regelrådet gör den ansvarige kommittésekreteraren en första bedömning om Regelrådet bör yttra sig. Därefter presenterar kommittésekreteraren, efter samråd med kanslichefen, sitt förslag för ordföranden som avgör om ärendet ska tas upp för yttrande av Regelrådet. Om Regelrådet inte yttrar sig över ett ärende lämnas i stället ett kanslisvar. I vissa mer komplicerade ärenden lämnas kanslisvar först efter att ärendet har diskuterats i rådet.

Kanslisvar

Kanslisvar lämnas med olika motiveringar för att ge regelgivaren information om varför ärendet inte tagits upp för yttrande av Regelrådet. De kategorier av

Tabell 1

¹ Vid granskning av EU-konsekvensutredningar tar inte Regelrådet ställning till om förslaget bör avstyrkas eller tillstyrkas, och inte heller om konsekvensutredningen är bristfällig eller godtagbar. Se avsnittet Granskning av EU-kommissionens konsekvensutredningar i kapitlet Verksamhet.

* I kategorin promemorior från Regeringskansliet ingår även myndighetsrapporter som remitterats av ansvarigt departement.

kanslisvar som finns är; begränsade effekter för företag, utanför Regelrådets uppdrag, tidsskäl samt resursskäl. Det vanligast förekommande skälet till kanslisvar är att förslaget bedöms få begränsade effekter för företag. Anledningen kan vara att förslaget inte alls riktar sig till företag eller att förslaget endast bedöms få begränsad eller ingen påverkan på företagens verksamhet. Kategorin begränsade effekter utgör 82 procent av samtliga meddelade kanslisvar under året som gått. Kanslisvar lämnas också om förslaget inte omfattas av Regelrådets granskningsuppdrag, t.ex. innehåller förslag till allmänna råd eller EU-förordning. Under året har 16 procent av kanslisvarerna utgjorts av den kategorin. De kategorier som används mest sällan är tidsskäl och resursskäl. Tidsskäl lämnas om remissen omöjligt kan behandlas inom svarstiden t.ex. om rådet ges kortare remisstid än 14 dagar och rådet på begäran inte fått förlängd svarstid. Tidsskäl utgör under året 1,4 procent av kanslisvarerna. Den sista, resursskäl används endast om arbetsbelastningen på kansliet är så hög att remissen inte kan behandlas inom den angivna svarstiden. Den sista kategorin har använts i ett ärende under året, vilket motsvarar 0,4 procent av det totala antalet kanslisvar.

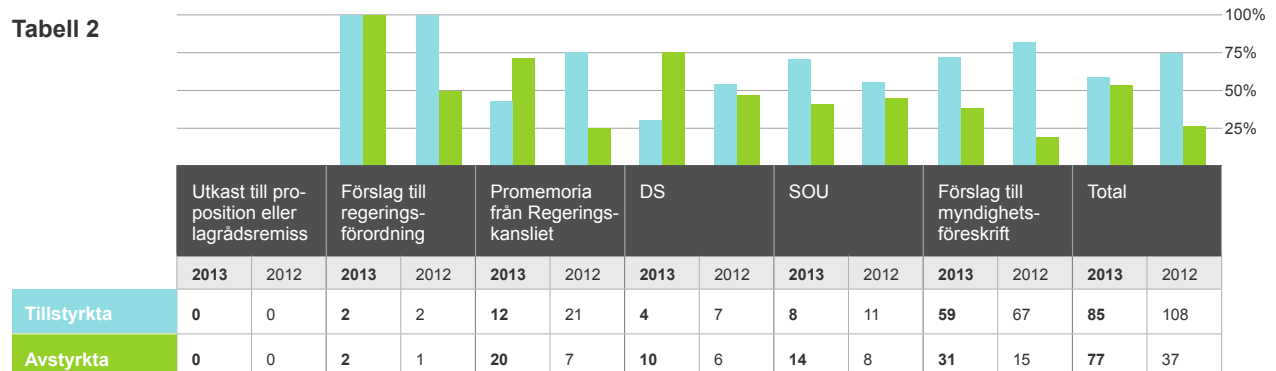
Under tidigare år har andelen kanslisvar ökat för varje år samtidigt som antalet yttranden har legat kvar på ungefär samma nivå. Under år 2013 har andelen yttranden ökat något, från 32 procent år 2012 till 36 procent år 2013. Andelen kanslisvar har följaktligen

minskat. Andelen kanslisvar under år 2013 är 63 procent, vilket kan jämföras med år 2012 då andelen kanslisvar var 68 procent och år 2011 då andelen var 62 procent. De EU-konsekvensutredningar som Regelrådet yttrat sig över utgör 1 procent av det totala antalet remisserna. För Regelrådets granskning av EU-konsekvensutredningar se kapitel Verksamhet avsnitt Granskning av kommissionens EU-konsekvensutredningar.

Yttrande

Regelrådets granskning sker i två delar vilket också innebär att Regelrådets yttranden är uppdelade i två delar. I den första delen av yttrandet redovisas Regelrådets ställningstagande om förslaget är utformat så att det uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt och till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för berörda företag. Detta förmedlas i yttrandet genom ett tillstyrkande eller avstyrkande. I den andra delen av yttrandet framgår Regelrådets bedömning av om konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Rådets bedömning av kvaliteten på konsekvensutredningen förmedlas i yttrandet som godtagbar eller bristfällig. Som framgår i avsnittet Tydligare yttranden i kapitlet Nyheter så har Regelrådet under året förändrat utformningen på sina yttranden för att tydliggöra sin bedömning för regelgivarna.

Tabell 2

Tillstyrkande eller avstyrkande

Under år 2013 har Regelrådet yttrat sig i 162 ärenden vilket har resulterat i 85 tillstyrkta och 77 avstyrkta förslag. Andelen tillstyrkta förslag är 52 procent vilket är en markant minskning jämfört med år 2012 då motsvarande siffra var 74 procent och år 2011 73 procent. Av tabell 2 framgår antalet tillstyrkta och avstyrkta förslag.

Den vanligaste orsaken till att ett förslag avstyrks är ofullständiga beräkningar eller avsaknad av beloppsmässiga uppskattningar av de administrativa kostnaderna. Då en konsekvensutredning inte innehåller några beloppsmässiga uppskattningar går det oftast inte att bedöma om den administrativt lämpligaste lösningen har valts.

Tillstyrkta eller avstyrkta per departement och myndighet

Av tabell 3 framgår antalet tillstyrkta och avstyrkta förslag från Regeringskansliet. Redovisningen fördelas per departement samt utifrån om förslaget har upprättats inom eller utom respektive departement. Remisser som har upprättats inom Regeringskansliet kan exempelvis vara departementspromemorior. I kategorin departementspromemorior ingår även rapporter från myndigheter som remitterats av det ansvariga departementet. Förslag som har upprättats utom Regeringskansliet kan

vara kommittébetänkanden (SOU) och departementsserien (Ds). Från och med 1 januari år 2014 registreras alla förslag som ingår i departementsserien som inom Regeringskansliet.

Regelrådet har under år 2013 meddelat 9 fler yttranden

Tabell 3

Departement	Inom Regeringskansliet		Utom Regeringskansliet		Total
	Tillstyrkta	Avstyrkta	Tillstyrkta	Avstyrkta	
Finansdepartementet	6	4	4	4	18
Försvarsdepartementet	1	0	1	0	2
Justitiedepartementet	0	2	3	5	10
Landsbyggsdepartementet	1	1	0	0	2
Miljödepartementet	0	2	0	1	3
Näringsdepartementet	5	12	1	1	19
Socialdepartementet	0	1	2	8	11
Utbildningsdepartementet	1	0	1	5	7
Total	14	22	12	24	72

i ärenden från Regeringskansliet jämfört med år 2012. Enbart 26 av totalt 72 remisser från Regeringskansliet som Regelrådet har yttrat sig över har tillstyrkts. Det motsvarar 36 procent för år 2013 vilket är en avsevärd minskning från år 2012 då tillstyrkandekvoten var 65 procent. Regelrådet kan se ytterligare en försämring vid en indelning i förslag som upprättats inom respektive utanför Regeringskansliet. För förslag som upprättats inom Regeringskansliet har andelen tillstyrkanden sjunkit från 81 procent år 2012 till 39 procent för året som gått. Generellt har alltså andelen tillstyrkanden av de förslag som upprättats inom Regeringskansliet av t.ex. en sakenhet sjunkit markant bara sedan förra året. Av de förslag som har beretts utom Regeringskansliet har minskningen av andelen tillstyrkta förslag gått från 57 procent 2012 till 33 procent år 2013. De förslag som har utarbetats inom Regeringskansliet står för den största försämringen även om andelen tillstyrkta förslag som beretts utanför Regeringskansliet också minskat. Den absolut vanligaste orsaken till att ett förslag avstyrks är att det saknas tillräckligt med underlag för att Regelrådet ska kunna bedöma om den administrativt lämpligaste lösningen har valts.

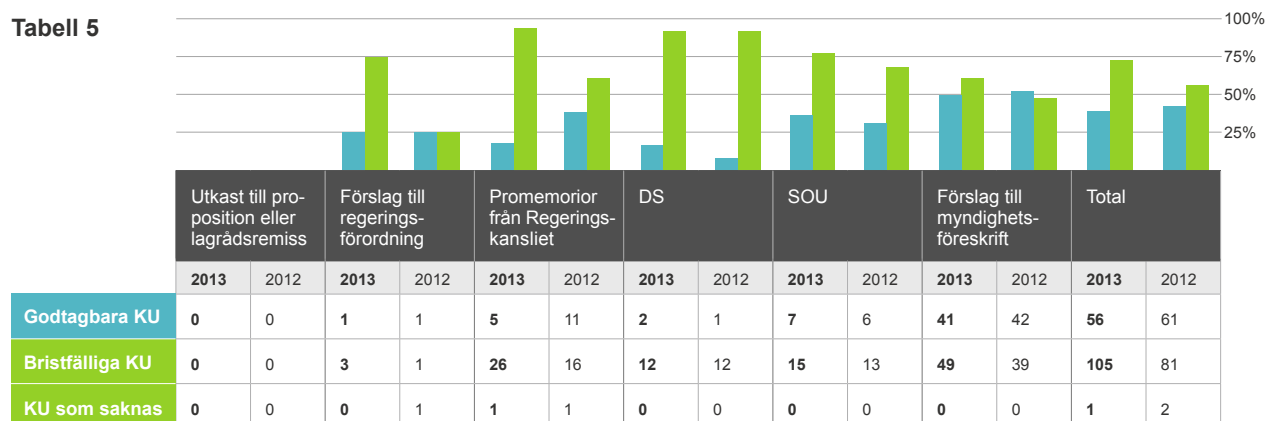
Regelrådet har under år 2013 yttrat sig i 8 fler ärenden från myndigheter i jämförelse med år 2012. Av tabell 4 framgår antalet tillstyrkta och avstyrkta förslag från myndigheter, 59 av 90 förslag har tillstyrkts vilket motsvarar 66 procent. Detta är en minskning jämfört med år 2012 då 82 procent tillstyrktes och även 2011 då 75 procent tillstyrktes. Minskningen av andelen tillstyrkanden är dock inte lika alarmerande som för de förslag som remitterats från Regeringskansliet. Precis som under år 2012 utmärker sig Transportstyrelsen och Jordbruksverket positivt, de remitterar relativt många ärenden men det finns även andra myndigheter som också fått bra resultat i Regelrådets granskning och som remitterat relativt få ärenden såsom Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket och Post- och telestyrelsen. Däremot har exempelvis samtliga tre remisser från Socialstyrelsen som Regelrådet har yttrat sig över avstyrkts.

Tabell 4

Myndighet	Tillstyrkta	Avstyrkta	Total
Arbetsmiljöverket	1	1	2
Boverket	3	2	5
Elsäkerhetsverket	1	1	2
Energimarknadsinspektionen*	0	1	1
Energimyndigheten	1	0	1
Finansinspektionen	5	3	8
Försäkringskassan	0	1	1
Havs- och vattenmyndigheten	1	1	2
Jordbruksverket	12	2	14
Livsmedelsverket	0	2	2
Läkemedelsverket	3	2	5
Myndigheten för tillgängliga medier	0	1	1
Naturvårdsverket	0	1	1
Pensionsmyndigheten	0	1	1
Post- och telestyrelsen	4	1	5
Revisorsnämnden	0	1	1
Sjöfartsverket	2	0	2
Skatteverket	0	1	1
Skogsstyrelsen	0	1	1
Skolverket	0	2	2
Socialstyrelsen	0	3	3
Statistiska centralbyrån	2	1	3
Strålsäkerhetsmyndigheten	1	0	1
SWEDAC	1	1	2
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	3	1	4
Transportstyrelsen	19	0	19
Total	59	31	90

* Energimarknadsinspektionen har även producerat ett antal rapporter som remitterats via Näringsdepartementet varför dessa visas endast under Näringsdepartementets statistik. Samtliga fem remitterade remisser har avstyrkts av Regelrådet och konsekvensutredningarna har bedömts som bristfälliga.

Tabell 5

Konsekvensutredningarnas kvalitet

Regelrådet granskar också kvaliteten på den konsekvensutredning som ska remitteras tillsammans med förslaget. Granskningen utgår ifrån de krav som ställs i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Av de 162 ärenden som Regelrådet har yttrat sig över under år 2013 har 56 konsekvensutredningar bedömts vara godtagbara medan 106 har bedömts vara bristfälliga. Andelen godtagbara konsekvensutredningar motsvarar 35 procent vilket är en försämring jämfört med år 2011 och år 2012 då andelen låg på 42 procent båda åren. I en av remisserna har konsekvensutredning saknats. Den räknas i statistiken till bristfälliga konsekvensutredningar.

Godtagbara eller bristfälliga konsekvensutredningar per departement och myndighet

Som framgår nedan redovisas i tabell 6 att Regelrådet yttrat sig över 72 förslag från Regeringskansliet. Av dessa har enbart 15 konsekvensutredningar bedömts som godtagbara. Det motsvarar 21 procent och är en

försämring jämfört med år 2012 då 30 procent av konsekvensutredningarna bedömdes som godtagbara.

Vid en närmare granskning av de förslag som har beretts inom och utom Regeringskansliet blir siffrorna än mer anmärkningsvärda. Av de 36 förslag som utformats inom Regeringskansliet har enbart 6 konsekvensutredningar, dvs 17 procent bedömts som godtagbara. Detta kan jämföras med 2012 då 9 av 21 konsekvensutredningar bedömdes godtagbara, nästan 43 procent. Av de konsekvensutredningar som har utarbetats utom Regeringskansliet har 27 av 36 bedömts som bristfälliga, vilket motsvarar 75 procent. Det är på samma nivå som år 2012 då 76 procent bedömdes som bristfälliga men fortfarande sämre än år 2011 då 68 procent bedömdes som bristfälliga. Enbart i 2 av 14 remitterade förslag ur Departementsserien (Ds) som Regelrådet yttrat sig över har konsekvensutredningen bedömts som godtagbar. Utav 22 kommittébetänkanden (SOU) har 7 bedömts som godtagbara och endast 2 av totalt 11 rapporter från myndigheter som remitterats av ett departement har bedömts som godtagbara. Rapporterna kommer ursprungligen från myndigheterna

Tabell 6

	Inom Regeringskansliet		Utom Regeringskansliet		
Departement	Godtagbara	Bristfälliga	Godtagbara	Bristfälliga	Total
Finansdepartementet	3	7*	4	4	18
Försvarsdepartementet	0	1	1	0	2
Justitiedepartementet	0	2	2	6	10
Landsbyggsdepartementet	1	1	0	0	2
Miljödepartementet	0	2	0	1	3
Näringsdepartementet	2	15	1	1	19
Socialdepartementet	0	1	1	9	11
Utbildningsdepartementet	0	1	0	6	7
Total	6	29	9	27	72

* I en av remisserna från Finansdepartementet saknades konsekvensutredning, den har i statistiken räknats som bristfällig.

Energimarknadsinspektionen (5 st), Transportstyrelsen (2 st), Skogsstyrelsen (2 st), Skatteverket (1 st) och Naturvårdsverket (1 st). En bakomliggande orsak till att så få av myndigheternas rapporter innehåller godtagbara konsekvensutredningar kan enligt Regelrådets uppfattning vara tecken på bristande kommunikation mellan det ansvariga departementet och myndigheten om att rapporten kommer att vidareremitteras direkt. Rapporterna kan vara antingen en hemställan från myndigheten själv eller en beställning från det ansvariga departementet.

I tabell 7 redovisas myndigheternas resultat i Regelrådets granskning av konsekvensutredningarna. Av 90 remitterade konsekvensutredningar har 41 bedömts som godtagbara. Det motsvarar 46 procent och är en marginell försämring jämfört med år 2012 då 52 procent av konsekvensutredningarna bedömdes som godtagbara. Myndigheter som tidigare har presterat bra såsom Transportstyrelsen har fortsatt med det, men även Post- och telestyrelsen har fått ett bättre resultat under år 2013. Finansinspektionen som år 2012 fick samtliga konsekvensutredningar bedömda som bristfälliga har under år 2013 förbättrat sina konsekvensutredningar och fått ett bättre resultat.

De vanligast förekommande bristerna är fortfarande ofullständiga beräkningar av de kostnader som ett förslag kommer att medföra. Alltför ofta återfinns svepande formuleringar utan något försök till beloppsuppskattning i konsekvensutredningarna. Andra vanligt förekommande brister är att uppskattning av antal företag som kommer att beröras saknas, storleksmässig beskrivning av dessa och vilka konsekvenser förslaget kan få för små företag. Det finns också fortfarande vissa brister i beskrivningen av de förslag som har sin grund i EU-rätten eller i en internationell överenskommelse.

I årsrapporten för år 2012 påtalade Regelrådet att det var anmärkningsvärt att en så hög andel av de konsekvensutredningar som remitterats från Regeringskansliet bedömts som bristfälliga. Sedan förra årsrapporten har resultatet försämrats ytterligare vilket är beklagligt. Regelrådet kan dock se att det är olika departement som utmärker sig med bristfälliga konsekvensutredningar från år till år. Vad som ligger bakom resultatet kan vara flera olika faktorer, bland annat har departe-

Tabell 7

Myndighet	Godtagbara	Bristfällig	Total
Arbetsmiljöverket	1	1	2
Boverket	1	4	5
Elsäkerhetsverket	1	1	2
Energimarknadsinspektionen*	0	1	1
Energimyndigheten	1	0	1
Finansinspektionen	3	5	8
Försäkringskassan	0	1	1
Havs- och vattenmyndigheten	0	2	2
Jordbruksverket	9	5	14
Livsmedelsverket	0	2	2
Läkemedelsverket	1	4	5
Myndigheten för tillgängliga medier	0	1	1
Naturvårdsverket	0	1	1
Pensionsmyndigheten	0	1	1
Post- och telestyrelsen	4	1	5
Revisorsnämnden	0	1	1
Sjöfartsverket	1	1	2
Skatteverket	0	1	1
Skogsstyrelsen	0	1	1
Skolverket	0	2	2
Socialstyrelsen	0	3	3
Statistiska centralbyrån	2	1	3
Strålsäkerhetsmyndigheten	1	0	1
SWEDAC	0	2	2
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	2	2	4
Transportstyrelsen	14	5	19
Total	41	49	90

* Energimarknadsinspektionen har även producerat ett antal rapporter som remitterats via Näringsdepartementet varför dessa visas endast under Näringsdepartementets statistik. Samtliga fem remitterade remisser har avstyrts av Regelrådet samt konsekvensutredningarna har bedömts som bristfälliga.

menten olika mycket regelgivning från år till år. Det går dock inte att bortse ifrån att departementen i jämförelse med myndigheterna har avsevärt sämre statistik avseende godtagbara konsekvensutredningar.

Att notera

- Andelen tillstyrkta författningsförslag har minskat jämfört med tidigare år.
- Författningsförslag som tagits fram inom Regeringskansliet står för den största minskningen av antalet tillstyrkta förslag.
- Konsekvensutredningar brister fortfarande ofta i beräkningar eller beloppsmässiga uppskattningar av förslagets kostnader.

Yttrande över myndighetens förslag till föreskrifter om viktiga saker

Regelrådets ställningstagande

1. Regelrådet tillstyrker förslaget med anledning av att de administrativa kostnaderna bedöms
nödvändiga för att uppnå förslagens syfte.
2. Regelrådet anser att konsekvensutredningen är godtagbar.

Innehållet i förslaget

I förslaget föreslår myndigheten nya föreskrifter om viktiga saker. Syftet med förslaget är att komma
tillrätta med en problematik. Förslaget omfattar inte den som utför vissa andra saker. Det föreslås även
att vissa andra företag ska omfattas av förslaget. Bakgrunden till myndighetens förslag är skrivet från
företag och branschorganisationer i vilka de påpekat att föreskrifter om viktiga saker behövs.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Administrativa kostnader

I förslaget anges att förslaget kommer att leda till ökade administrativa kostnader om 500 000 kronor
för de företag som inte arbetar med viktiga saker. För de företag som arbetar med viktiga saker kommer
förslaget att medföra ökade administrativa kostnader om 200 000 kronor per år. 1 500 väntas beröras
av förslaget. Som framgår av det föregående kommer förslaget att medföra betydande administrativa
kostnader för berörda företag. Såvitt Regelrådet kan bedöma är dock dessa kostnader nödvändiga för att
uppnå förslagens syfte. Regelrådet tillstyrker därför förslaget.

Konsekvensutredningen

Av förslaget framgår syftet med och bakgrunden till förslaget samt dess överensstämmelse med EU-
rätten. Regelrådet har förståelse för att det vid rådande förhållanden kan vara svårt att utföra en exakt
beräkning av de kostnadsökande effekter som förslaget kan komma att medföra för berörda företag. Det
hade dock varit önskvärt med en uppskattning av förväntade kostnader även i nämnda osäkra fall.
Sammantaget uppfyller konsekvensutredningen de krav som följer av 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244)
om konsekvensutredning vid regelgivning. Konsekvensutredningen är därför godtagbar.

Administrativa kostnader

Sedan augusti år 2011 har Regelrådet i uppdrag att redovisa utvecklingen av de administrativa kostnaderna för företag såsom de angetts i remitterade konsekvensutredningar. Redovisningen ska innehålla förslagsställarens bedömning om kostnaderna ökar eller minskar, och i de fall kostnaderna har kvantifierats ska belopp redovisas.

Årets redovisning visar att flertalet av remisserna saknar beloppsmässiga uppskattningar av administrativa kostnader. I de konsekvensutredningar som kostnaderna är kvantifierade är dessa inte alltid fullständigt beräknade. Det kan till exempel vara så att kostnaden har kvantifierats enbart för vissa administrativa krav eller för ett genomsnittligt företag utan att det totala antalet företag som berörs i Sverige har redovisats. I de remisser där de administrativa kostnaderna inte har särredovisats från övriga kostnader kan Regelrådet inte notera något belopp. Det allra vanligaste är dock att kvantifierade kostnader saknas helt och att den bedömning av kostnader som gjorts, har angivits i generella formuleringar. Med anledning av dessa brister samt andra osäkerhetsfaktorer måste nedanstående sammanställning tolkas med stor försiktighet.

Enligt Regelrådets sammanställning kan de förslag som Regelrådet under år 2013 yttrat sig över leda till en kommande årlig nettoökning av löpande administrativa kostnader med cirka 290 miljoner kr, om förslagen genomförs. Till detta kommer initiala ökade administrativa kostnader på cirka 690 miljoner kr. De senare är engångskostnader som inträffar under det första året som de föreslagna regleringarna träder i kraft. Sammanställningen av den årliga nettoökningen baseras på att angivna ökade, årliga löpande administrativa kostnader uppgår till cirka 470 miljoner kr. Det är dock ett fåtal förslag som står för majoriteten av dessa kostnader. De minskade årliga löpande administrativa kostnaderna har angivits till cirka 180 miljoner kr.

Av de 162 remisser som Regelrådet har yttrat sig över under år 2013 innehåller, i likhet med år 2012, 30 procent av remisserna någon form av beräkning,

antingen helt eller delvis kvantifierade administrativa kostnader.

I 54 procent av de remisser som Regelrådets har yttrat sig över har regelgivarna gjort en bedömning av förslagets effekt på de administrativa kostnaderna men inte redovisat några belopp. I 15 procent av dessa bedöms förslagen medföra minskade kostnader emedan det i 54 procent av remisserna har angetts att de administrativa kostnaderna kommer att öka. I resterande 31 procent av remisserna har det angetts att förslaget medför oförändrade kostnader.

I resterande 25 remisser, motsvarande 15 procent, saknas helt bedömning av förslagets effekt på företagens administrativa kostnader. Regelrådets egen bedömning av dessa remisser är att närmare hälften kan komma att medföra ökade kostnader vid ett genomförande.

Eftersom det svenska författningssystemet är uppbyggt i tre nivåer kan ett och samma informationskrav som anges i t.ex. ett förslag till en förordning även återfinnas i ett förslag till föreskrift av den myndighet som har bemyndigandet att meddela föreskrifter om kravet. När informationskrav redovisas på flera författningsnivåer på detta sätt eller när en reglering sker på flera författningsnivåer i skilda remisser men väsentligen avser samma krav till samma kostnad för det med sig en osäkerhet i Regelrådets redovisning. Det kan t.ex. vara så att Regelrådet mottar en remiss med förordningsändringar och en summa för administrativa kostnader angivna och ett halvår senare inkommer en remiss från en myndighet med föreskriftsförslag där i praktiken samma administrativa kostnader redovisas men det finns inget sätt att se om de administrativa kostnader som redovisats i överordnad författning redan registrerats. En annan osäkerhetsfaktor som bör nämnas är att redovisningen baseras på förväntade kostnader utifrån förslag och Regelrådet har inte följt upp om dessa förslag har införlivats eller inte.

Sammanfattningsvis så finns det fortsatt stor förbättringspotential avseende kvantifiering av administrativa kostnader. Trots de osäkerhetsfaktorer som tidigare

har redovisats kan Regelrådet utifrån de förslag som remitterats tydligt se att företagens administrativa kostnader totalt sett har ökat under år 2013.

Granskning av EU-kommissionens konsekvensutredningar

Regelrådet har sedan år 2011 ett uppdrag att bistå regelgivare med att granska konsekvensutredningar till förslag upprättade på EU-nivå som kan få stora effekter för svenskt näringsliv. Efter förfrågningar från Justitiedepartementet, Utrikesdepartementet och Näringsdepartementet har Regelrådet yttrat sig över tre EU-konsekvensutredningar under år 2013. Regelrådets yttrande innehåller främst en beskrivning av om EU-konsekvensutredningen brister i sin analys av dessa delar och om en kompletterande svensk konsekvensutredning bör upprättas och vad den bör innehålla.

Regelrådet har haft uppföljningsmöten med departementen ifråga för att undersöka vilken nytta departementen haft i sitt fortsatta arbete av de yttranden som Regelrådet lämnat. Enligt dessa har det varit till stor nytta att få EU-konsekvensutredningarna analyserade av ett externt organ som har särskild kompetens om konsekvensutredningars innehåll och ekonomiska effekter för företag. Departementen är även ense om att Regelrådets yttranden över EU-konsekvensutredningar har stor betydelse för det fortsatta arbetet med förslagen. Det är viktigt att experter på konsekvensutredningar får tillfälle att delge departementen sina synpunkter på EU-konsekvensutredningarna. Yttrandena har främst använts vid förhandlingarna i Bryssel där man med hjälp av yttrandena tydligt kunnat peka på bristerna i kommissionens konsekvensutredningar. Vidare anser departementen att de har störst nytta av Regelrådets yttranden i ett tidigt skede av förhandlingsprocessen, men påpekar samtidigt att ett yttrande likväl kan komma till användning även senare under förhandlingarnas gång. Regelrådets yttranden uppfattas som tydliga. Departementen anser att ju mer detaljerat ett yttrande är desto bättre och att det är därför till stor hjälp när Regelrådet på ett tydligt sätt pekar ut vilka artiklar i förslagen som antas kunna få omfattande konsekvenser för företag och om dessa

konsekvenser är tillräckligt beskrivna i EU-konsekvensutredningen.

Vidare har departementen nämnt att de inte har upprättat någon kompletterande svensk konsekvensutredning på det sätt som Regelrådet föreslagit i sina yttranden. Anledningen till detta är att förslagen från EU ändras löpande under förhandlingsprocesserna. En kompletterande konsekvensutredning med egna beräkningar skulle därför snabbt bli inaktuell och behöva uppdateras kontinuerligt. Enligt departementen finns vare sig den kompetens som behövs eller tillräckliga resurser för att upprätthålla ett sådant omfattande arbete.

Regelrådets uppföljning av granskningen av EU-konsekvensutredningar har visat att rådets yttranden varit till stor nytta. Trots att Regelrådet haft uppdraget i över två år har endast tre departement utnyttjat möjligheten till att få en EU-konsekvensutredning granskad. Det är Regelrådets förhoppning att fler departement i framtiden använder sig av möjligheten.

Verktyg för mätning av administrativa kostnader efter år 2012

Tillväxtverket har under året haft i uppdrag från Näringsdepartementet att ta fram förslag på en metod för att kunna följa utvecklingen av företagens administrativa kostnader efter 2012. Framtagandet av metoden har i de delar som direkt kommer att påverka arbetet på Regelrådets kansli skett i samråd med kansliet. Utgångspunkten för metoden är de kostnadsuppskattningar som regelgivare ska sammanställa i en konsekvensutredning i samband med förslag till nya eller ändrade regler.

Tillväxtverkets förslag till metod utgår från de konsekvensutredningar som remitteras till Regelrådet. Tillvägagångssättet med att utgå från förväntade regelkostnader tillämpas också i andra europeiska länder vilket framgår av den kartläggning som projektgruppen har gjort av Storbritannien, Tyskland, Danmark och Nederländerna. Metoden ger en möjlighet att löpande kunna följa utvecklingen av företagens administrativa kostnader och även att

prognostisera kommande kostnader. En svårighet i metodens tillämpning är att många författningsförslag fortfarande inte innehåller fullständigt kvantifierade administrativa kostnader.

Fram tills en signifikant förbättring sker avseende beräkningar i konsekvensutredningarna kan metoden komma att kräva kompletterande beräkningar och förstärkta utbildningsinsatser.

Utbildningsinsatserna är planerade att genomföras gemensamt av Tillväxtverket och Regelrådet. På sikt förväntas dock förslagsställare själva kunna ta fram tillräckliga kostnadsuppskattningar såsom det redan görs i flera andra länder. När en remiss kommer till Regelrådet ansvarar Regelrådets kansli för att göra en första bedömning av vilka förslag som kan förväntas medföra betydande administrativa kostnader för företag. Dessa förslag kommer att vidarebefordras till Tillväxtverket som kommer göra en ytterligare kostnadskontroll samt kontrollera om förslaget beslutas eller inte. De förslag som medför betydande administrativa kostnader och som också beslutas kommer enligt den föreslagna metoden ingå i uppföljningen av företagens administrativa kostnader.

Tillväxtverket kommer också genom dialog med myndigheter kartlägga förändringar av exempelvis allmänna råd och e-lösningar, vilket också kan komma att ingå i uppföljningen. Resultaten från dessa uppföljningar kommer att presenteras i återkommande rapporter. Den nya metoden kommer att börja tillämpas från och med 2014.

Att notera

- Flertalet remisser saknar beräkningar eller beloppsmässiga uppskattningar av administrativa kostnader.
- Uppgifter om antal berörda företag saknas alltför ofta och enbart vissa administrativa krav kostnadsberäknas.
- Redovisningen av förslagets påverkan på de administrativa kostnaderna är komplicerad och måste tolkas med stor försiktighet. Trots osäkerhetsfaktorer tyder redovisningen på att företagens administrativa kostnader totalt sett har ökat under år 2013.
- Regelrådets granskning av EU-kommissionens konsekvensutredningar ger departementen en god hjälp i förhandlingsarbetet på EU-nivå.

Utbildning och stöd till regelgivare

Regelrådet har sedan starten år 2009 granskat över 2 000 konsekvensutredningar. Det har således byggts upp en kompetens inom rådet kring såväl de vanligaste bristerna i konsekvensutredningarna som hur konsekvenserna bör beskrivas för att ge en god bild av förslaget och dess effekter och för att i förlängningen kunna bedömas som godtagbar av Regelrådet. I Regelrådets senaste tilläggsdirektiv (2011:71) förtydligades att Regelrådet ska utveckla sin roll som rådgivande organ, mot bakgrund av att en kunskapsbas byggts upp inom organisationen under de år som rådet verkat. Regelrådet har under år 2013 fortsatt att stärka sin stödfunktion gentemot regelgivarna genom att i samarbete med Tillväxtverket och Ekonomistyrningsverket hålla utbildningar, erbjuda egna riktade utbildningar, ge stöd i arbetet med specifika konsekvensutredningar, bjuda in regelgivare till erfarenhetsutbyten samt varit än mer uppsökande gentemot kommittéerna för att erbjuda stöd. Regelrådet har även utvecklat sin Exempelsamling till att nu även innehålla konkreta tips till regelgivare. Se mer om detta under avsnittet Tipstexter i kapitlet Nyheter.

För att inte riskera att Regelrådets oberoende granskning äventyras till följd av den ökade efterfrågan på stöd till regelgivare har kansliets arbete organiserats så att den kommittésekreterare som lämnar stöd i en konsekvensutredning inte är den som granskar förslaget då det senare remitteras till Regelrådet.

Departement

Regelrådet har inget uttalat uppdrag att hålla utbildningar för departementen men har, på förfrågan, försökt påbörja att fylla det behov av utbildning som faktiskt finns inom Regeringskansliet. Regelrådet har därför under året hållit riktade utbildningar på Kulturdepartementet, Transportenheten på Näringsdepartementet och på Utbildningsdepartementet. Vid den senare skickade flertalet enheter inom Utbildningsdepartementet representanter som sedan i sin tur ska agera ambassadörer inom sina enheter för arbetet med att öka kvaliteten på departementets konsekvensutredningar. På utbildningarna är utgångspunkten Regelrådets erfarenheter av granskning av företagskonsekvenser utifrån de riktlinjer som styr departementens

arbete med konsekvensutredningar samt tre perspektiv som departementen ställs inför som innefattar konsekvensutredningar. Det handlar om promemorior och departementsserier, beställningar av rapporter från tillhörande myndigheter som ska innehålla konsekvensutredningar samt instruktioner i kommittédirektiv för vilka konsekvenser som särskilt ska belysas i ett betänkande. Vid kurserna ges både exempel från Regelrådets exempelsamling och konkreta tips på hur man kan gå tillväga för att beskriva ekonomiska effekter för företag. Kursutvärderingar som Regelrådet genomfört visar att upplägget varit uppskattat och lärorikt. Deltagarna har dock haft önskemål om att få ännu fler konkreta exempel på goda konsekvensutredningar något som kommer att vidareutvecklas i utbildningskonceptet framöver. Det är uppenbart att Regelrådets utbildningar fyller ett behov hos departementen. Det är Regelrådets förhoppning att rådet får ett förtydligat uppdrag i den nya organisationen att ge utbildning även till departementen.

Regelrådet har vid ett tillfälle anordnat ett erfarenhetsutbyte där samtliga departement bjöds in. Deltagare från nio departement deltog. Vid erfarenhetsutbytet berättade Regelrådet om sin granskning och vilket stöd som departementen har möjlighet att ta del av. Regelförenklingsenheten på Näringsdepartementet deltog även och berättade om regelförenklingsarbetet och vikten av att utföra konsekvensutredningar. Landsbygdsdepartementet och Kulturdepartementet har initierat arbete för att förbättra kvaliteten på sina konsekvensutredningar med bl.a. egna riktlinjer. De båda departementen deltog och berättade om sina erfarenheter. Erfarenhetsutbytet var välbesökt och togs väl emot av deltagarna. I den utvärdering av erfarenhetsutbytet som deltagarna fick fylla i efteråt angav flera att de fick sina frågor besvarade i den del det avser att beskriva konsekvenser för företag men att de saknade ett helhetsperspektiv på konsekvensutredningar. Resultatet av utvärderingen tydliggör behovet av utbildningar inom Regeringskansliet kring hur man gör en bra konsekvensutredning.

Hittills har ett departement fått stöd i en specifik konsekvensutredning. Den konsekvensutredningen har ännu inte remitterats till Regelrådet.

Myndigheter

På förfrågan påbörjade Regelrådet under år 2012 ett arbete med att hålla riktade utbildningar även till myndigheter. Utbildningarna ger en bild av Regelrådets granskning utifrån förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning kombinerat med goda exempel och konkreta tips utifrån den enskilda myndighetens utgångspunkt. Under år 2013 har Regelrådet genomfört en riktad utbildning på förfrågan från myndighet. Ytterligare utbildningar är planerade till våren år 2014 i samarbete med Tillväxtverket.

Regelrådet har vid ett tillfälle bjudit in alla myndigheter som remitterar ärenden till ett erfarenhetsutbyte. Syftet var att ge myndigheterna tips och råd i konsekvensutredningsarbetet utifrån Regelrådets erfarenheter från granskningen men även att erbjuda ett forum för att utbyta erfarenheter med andra myndigheter kring konsekvensutredningsarbete och Regelrådets yttranden. Erfarenhetsutbytet var efterfrågat och beskrevs som mycket givande och värdefullt i utvärderingarna. Det som särskilt framhållits som positivt i utvärderingarna var diskussionerna med Regelrådets kommittéssekreterare och möjligheten att byta erfarenheter med andra myndigheter och samtidigt få höra Regelrådets syn.

Regelrådets kansli har under året även gett stöd till fyra myndigheter i arbetet med specifika konsekvensutredningar. Av dessa har två remitterats till Regelrådet. Uppföljningen av Regelrådets stöd till myndigheter

i arbetet med enskilda konsekvensutredningar visar att den myndighet som tagit till sig de synpunkter som lämnats av Regelrådets stödfunktion och ändrat konsekvensutredningen utifrån dessa också har fått ett bättre resultat vid remittering av sitt förslag. Den myndighet som inte åtgärdat de synpunkter som framförts i samband med stödet har fått konsekvensutredningen bedömd som bristfällig på samma grunder som påpekats i stödet. Myndigheten i fråga kontaktade dock kansliet en tid efter Regelrådets yttrande och bad om förnyat stöd, vilket också gavs. Regelrådet välkomnar att myndigheterna i större utsträckning än tidigare har valt att kontakta Regelrådet för synpunkter på sina konsekvensutredningar.

Kommittéer

Regelrådet har som målsättning att få kontakt med så många kommittéer som möjligt. För att få kontakt med kommittéerna skickas alltid ett brev med erbjudande om stöd i arbetet med konsekvensutredningen till utredningssekreteraren i samband med att denne börjar sitt arbete. Om utredningen inte kontaktat rådets kansli när datum för slutbetänkande närmar sig, tas en förnyad kontakt med utredningen i fråga.

Två gånger per termin deltar Regelrådet i Kommittéservice utbildning för kommittéer. Därutöver lämnar Regelrådets kansli löpande kommittéstöd kring enskilda konsekvensutredningar till kommittéer genom personliga möten eller mejl om kommittén befinner sig på

annan ort. Kommittéerna kan vid dessa tillfällen för rådgivning befinna sig i olika faser i utredningen vilket gör att stödet anpassas utifrån den enskilda utredningens förutsättningar och uppdrag.

Regelrådet har påbörjat en diskussion med Ekonomistyrningsverket och Kommittéservice för förtydligande av roller samt utveckling av utbildningar i konsekvensutredningar till kommittéer. Under år 2014 planeras ett nytt upplägg för utbildning.

Regelrådet anordnar regelbundet träffar där kommittéerna kan bekanta sig med Regelrådets kansli på ett mer informellt sätt. Träffarna brukar vara populära och välbesökta och antalet kommittéer som önskar stöd ökar alltid efter en träff har anordnats. Träffarna har under året intensifierats till att organiseras varannan månad under namnet "Regelrådsfika".

Det är Regelrådets reflektion att vissa kommittéer kontakter kansliet sent i utredningsarbetet. Regelrådets kansli framhåller därför alltid vikten av att ta en så tidig kontakt som möjligt med kansliet.

Regelrådet vill även understryka vikten av att kommittédirektiv utformas på ett utförligt sätt vad gäller arbetet med konsekvensutredningar och att tidsaspekten beaktas. Kommittéerna måste få tillräckligt med tid avsatt för att kunna upprätta en konsekvensutredning av god kvalitet.

En annan erfarenhet som Regelrådet funnit i sitt stöd till kommittéer är att de ofta upplever det svårt att få fram uppgifter och beräkna de kostnader som förslagen kan leda till för företag. Regelrådet anser därför att det är särskilt viktigt att det finns kompetens inom kommittén för att kunna göra och sammanställa de beräkningar som behövs för konsekvensutredningen. Därutöver måste behovet av att en konsekvensutredning av god kvalitet upprättas ständigt framhållas från departementen.

Regelrådet har funnit att många av de kommittéer som kontakter kansliet för stöd utreder frågor som inte kommer att få stora effekter för näringslivet medan ett

flertal kommittéer har lagt förslag som får stora effekter för näringslivet inte har kontaktat Regelrådet eller besvarat Regelrådets erbjudande om stöd i konsekvensutredningsarbetet. Regelrådet föreslår att Statsrådsberedningens PM 1994:3 för utformning av kommittédirektiv uppdateras och att det tydliggörs att när en utredning som kommer att lämna förslag med effekter för företag tillsätts ska samråd ske med Regelrådet, på ett tidigt stadium och under utredningens arbete, kring konsekvensutredningens utformning när det gäller företag.

Regelrådet har under året gett stöd till 23 nya kommittéer. Betänkanden remitteras generellt en tid efter överlämning vilket gör att de inte alltid remitteras under samma år som stödet getts. Under året har elva betänkanden som Regelrådet tidigare gett stöd till remitterats till Regelrådet.

Att notera

- Regelrådet ser ett stort behov av utbildning i arbetet med konsekvensutredningar.
- De myndigheter som erhållit stöd i arbetet med sina förslag och som tagit till sig de synpunkter som Regelrådets stödfunktion har gett, har fått ett bättre resultat när de remitterat sina förslag till Regelrådet.
- Flera kommittéer som föreslår regler med stor påverkan för företag tar inte hjälp av Regelrådet i arbetet med att beskriva konsekvenserna.

Europeiskt och övrigt internationellt samarbete

Internationella kontakter

I Regelrådets uppdrag ingår även att följa regelförenklingsarbetet på EU-nivå. Regelrådet deltar bl.a. som observatör i EU-kommissionens High Level Group of Independent Stakeholders on Administrative Burdens som har mandat till oktober år 2014. Under år 2013 har Regelrådet deltagit i fem möten. Vid mötet den 7 mars var Regelrådet och Näringslivets Regelnämnd (NNR) särskilt inbjudna för att presentera den gemensamma rapporten "Att tydliggöra Gold-plating" som publicerades under år 2012.

I januari hölls International Regulatory Reform Conference i Berlin på temat: Accountability, Transparency, Participation: Key Elements of Good Governance. Regelrådet presenterade även här tillsammans med NNR sina erfarenheter av gold-plating i en workshop med titeln Clarifying Gold Plating: Mitigating Barriers to Trade in the Single Market.

I juni deltog Regelrådet i OECD:s 5th Expert workshop on "Assessing Progress in the Implementation of the 2012 OECD Recommendation of the Council on Regulatory Policy and Governance". Regelrådet bidrog även till innehållet i konferensen genom att kanslichef Christina Fors gav kommentarer till en av presentationerna i en workshop om OECD:s fjärde princip "Integrated Regulatory Impact Assessment".

Senare samma månad deltog Regelrådet vid ett möte i nätverket Directors and Experts on Better Regulation i Vilnius, Litauen. Regelrådets kanslichef Christina Fors var särskilt inbjuden för att berätta mer om Regelrådets och NNRs gemensamma rapport "Att tydliggöra Gold-Plating".

Under året har Regelrådet sett ett ökat intresse för verksamheten, både från länder inom och utanför EU. I juni träffade Regelrådet en delegation från Ryssland som bestod av företrädare från departementet för ekonomisk utveckling. Regelrådet har även mottagit förfrågningar från och haft informationsutbyte med Litauen, Island och Japan samt forskningsprojektet "Impact assessment and the making of regulation in Europe: a comparative perspective", initierat av Ecole

Nationale d'Administration i Frankrike och University College of London i England.

Regelrådet har även kontakt med andra nordiska länder. I september tog Regelrådet emot en delegation från Finland som ingår en samordningsgrupp för regelförenkling och som har i uppdrag att undersöka möjligheterna för Finland att initiera en oberoende

granskning av konsekvensutredningar på liknande sätt som Regelrådet.

Den nya norska regeringen har i sitt politiska program meddelat att de kommer att inrätta ett oberoende Regelråd som ska formars utifrån det svenska Regelrådet. Regelrådet välkomnar beslutet att inrätta ett norskt Regelråd och ser fram emot samarbete med våra nya

norska kolleger och på sikt förhoppningsvis även finska kolleger.

Nätverk av oberoende granskande organ

Regelrådet har under året intensifierat samarbetet med sina systerorganisationer i andra EU-länder. I skrivande stund finns det motsvarigheter till Regelrådet i fyra medlemsländer. Adviescollege toetsing administratieve lasten (ACTAL) i Nederländerna, Nationaler Normenkontrollrat (NKR) i Tyskland, Regulatory Policy Committee (RPC) i Storbritannien och Regulatory Impact Assessment Board (RIAB) i Tjeckien. Organisationerna har olika mandat med den gemensamma nämnaren att de är oberoende och ska granska förslag och/eller konsekvensutredningar med effekter av betydelse för företag. Vissa av organisationerna granskar även andra effekter såsom effekter för offentlig sektor. De fem granskningsorganen träffas regelbundet för att diskutera hur man gemensamt kan arbeta för regelförenkling inom EU och ökad användning av konsekvensutredningar inom EU:s institutioner. Tillsammans bildar man ett informellt nätverk, så kallade "watch-dogs" för regelförenkling på EU-nivå. Samarbetet med de andra organen har tidigare resulterat i ett antal gemensamma skrivelser med rekommendationer till EU:s institutioner. Arbetet har fortsatt under år 2013. bland annat har man haft ett möte i Europaparlamentet med parlamentariker och parlamentets nytillsatta enhet IMPA, vars arbete syftar till granskning och komplettering av kommissionens konsekvensutredningar. Vidare kommer ett informellt nätverk för Europaparlamentariker att initieras där de fem granskningsorganen kommer att erbjuda sin kompetens.

Samtliga råd har varit aktiva flera år och tillsammans finns stor kompetens kring oberoende granskning av nationella konsekvensutredningar såväl som vikten av konsekvensutredningar inom EU:s institutioner. Råden erbjuder därför tillsammans sin kompetens och möjligheten till dialog och erfarenhetsutbyte med andra europeiska länder som arbetar för att inrätta oberoende granskningsorgan av konsekvensutredningar eller som redan nu på något sätt granskar kvaliteten av nationella konsekvensutredningar. Ett sådant tillfälle kommer att erbjudas under år 2014.

Att notera

- Regelrådet har under året sett ett ökat intresse för verksamheten från både inom och utanför EU.
- Regelrådet har under året bjudits in vid ett flertal tillfällen för att berätta om sin och NNR:s gemensama rapport "Att tydliggöra Gold-Plating".
- Kontakterna med systemorganisationerna i EU fortlöper och tillsammans arbetar man bl.a. för att förbättra användningen av konsekvensutredningar i EU:s institutioner.

Webbplats

På Regelrådets webbplats publiceras löpande alla yttranden och remisser. På webbplatsen finns även information till regelgivare om det stöd som Regelrådet erbjuder och en exempelsamling med goda exempel på konsekvensutredningar. Vidare finns det information om händelser på regelförenklingsområdet, kommande utbildningar för regelgivare och om Regelrådet uppmärksammas i press eller på annat sätt. Regelrådets kansli sköter och uppdaterar webbplatsen regelbundet.

Under året som gått har webbplatsen haft 12 549 besökare med en genomsnittlig besöksdagar på ungefär fyra och en halv minut. Det kan jämföras med föregående år då Regelrådets nya webbplats lanserades i slutet av mars till årsskiftet 2012/2013 då webbplatsen hade 6185 besök.

Återkommande besökare tillbringar närmare sju minuter på webbplatsen i genomsnitt. Den mest besökta sidan är den med remissvar, där man lätt kan få åtkomst både till Regelrådets yttrande och det bakomliggande förslaget.

Den engelska versionen av webbplatsen har haft 477 besökare under året från totalt 59 länder, bland annat England, USA, Tjeckien, Nederländerna, Polen, Tyskland, Danmark, Norge, Finland, Japan och Ryssland.

Nyhetsbrevet Regelrätt

Regelrådets elektroniska nyhetsbrev Regelrätt utkommer varje månad, med undantag för sommarmånaderna. I Regelrätt kan läsaren läsa om aktuella yttranden i kortare form. Syftet är att göra Regelrådets yttranden mer tillgängliga och uppmärksammade av en bredare publik. I Regelrätt kan man också läsa om vad som händer på regelförenklingsområdet i allmänhet och om kommande evenemang och utbildningar som Regelrådet organiserar. Regelrådets målgrupp är regelgivare på departement och myndigheter, journalister, riksdagsledamöter och företrädare för näringslivsorganisationer. Antal prenumeranter har ökat under året från 600 till cirka 800.

Sociala medier

Regelrådet har sedan starten använt sig av sociala medier för att komma i kontakt med både företag och regelgivare samt för att det ska vara lätt att komma i kontakt och kommunicera med Regelrådet. Bland annat finns Regelrådet på Twitter, som är en form av mikroblogg, där företag och regelgivare kan ha en direkt dialog med Regelrådet. Det är enkelt för t.ex. företag att direkt ställa frågor om regelförenkling och administrativa kostnader och få snabba och korta svar tillbaka. Regelrådet är även aktivt i dialog med politiker, inklusive näringsministern. De diskussioner som Regelrådet deltar i på Twitter återfinns även i en s.k. feed på Regelrådets webbplats. Regelrådet hade vid årsskiftet 654 följare på Twitter.

På LinkedIn, som är en webbtjänst för yrkesnätverkande, har Regelrådets kansli under året lanserat en profilsida, som ytterligare en kommunikationskanal. Även där kan Regelrådet informera om nyheter i verksamheten, specifika rapporter och evenemang. LinkedIn-sidan kan även användas för att starta diskussioner på regelförenklingsområdet.

Näringslivskontakter

Eftersom Regelrådets verksamhet bland annat ska bidra till en positiv förändring i företagets vardag, är det viktigt att rådet informerar sig om företagets vardag och den administration som de måste hantera.

Som ett led i detta har Regelrådets ordförande och kanslichef under året träffat Näringslivets Regelnämnds styrelse, Företagarnas VD och Lantbrukarnas riksförbunds VD. Utöver detta har möten genomförts med Friskolornas riksförbund för informationsutbyte. Regelrådets kanslichef har löpande kontakt med sin motsvarighet på Näringslivets Regelnämnd (NNR).

Den största delen av kontakterna med näringslivet sker via de kontakter som tas av Regelrådets kansli i den löpande granskningen av remisser som nämns i avsnittet Kansliet i inledningen. Kansliet har under år 2013 haft utökade kontakter med näringslivs- och branschorganisationer.

Följ Regelrådet på:

Twitter: @regelradet

Linkedin: Regelrådet

Att notera

- Intresset för både Regelrådets webbplats och nyhetsbrevet Regelrätt ökar.
- Regelrådets stödverktyg på webbplatsen till regelgivare har utvecklats.
- Regelrådets kansli har under år 2013 utökat sina kontakter med näringslivs- och branschorganisationer i granskningsarbetet.

Allmänt om uppföljning

För att Regelrådets arbete ska bli effektivt och ändamålsenligt är det viktigt att det görs uppföljning. Det stöd till kommittéer och myndigheter som Regelrådet genomfört under år 2013 har bland annat följts upp.

Regelrådet har under hösten år 2013 genomfört en enkätundersökning för att se hur regelgivarna uppfattar rådets yttranden.

Därutöver har en uppföljning gjorts av genomslaget av Regelrådets yttranden i de ärenden från myndigheter och departement som granskats under hösten 2012 och våren 2013 och där konsekvensutredningarna har bedömts som bristfälliga. Vad Regelrådet i denna del velat undersöka är huruvida de remitterande regelgivarna kompletterat konsekvensutredningen i enlighet med rådets synpunkter.

För uppföljning av Regelrådets granskning av EU-kommissionens konsekvensutredningar under året, se avsnittet Granskning av EU-kommissionens konsekvensutredningar i kapitlet Verksamhet.

Enkäter om yttranden

Regelrådet arbetar kontinuerligt med att förtydliga sina yttranden och dessa har därför successivt getts en annan disposition och ett fylligare innehåll jämfört med tidigare. I maj 2013 togs ytterligare ett steg i detta arbete, varvid tydliggöranden gjordes i yttrandena både vad gäller Regelrådets ställningstagande och bedömningen av konsekvensutredningen.

Som ett led i att försöka förtydliga Regelrådets yttranden lades vid uppföljningen år 2012 särskilt fokus på att ta reda på hur de myndigheter som remitterat ärenden under perioden augusti 2012 – oktober 2012, och där rådet funnit konsekvensutredningarna bristfälliga, uppfattat dessa. Undersökningen gjordes i form av en enkät. Av de enkätsvar som inkom kunde bl.a. utläsas att en övervägande majoritet ansåg att det framgick av yttrandet varför konsekvensutredningen bedömts som bristfällig samt i vilket avseende som denna behövde kompletteras för att vara godtagbar.

Vid årets uppföljning har en motsvarande enkätundersökning gjorts, vilken nu även inkluderat de departement som remitterat ärenden till rådet under augusti 2013–oktober 2013. De remitterade myndigheterna och departementen ombads svara på vissa frågor. Därutöver gavs möjlighet att ge kommentarer och förslag på hur yttrandena skulle kunna förbättras.

Totalt har 30 enkäter skickats ut, varav 23 besvarats. Frågan om man anser att det framgår av Regelrådets yttrande varför konsekvensutredningen bedömts som bristfällig har besvarats av 22 respondenter varav en övervägande majoritet, 21 respondenter, anser att så är fallet medan 1 respondent besvarat frågan nekande.

När det gäller frågan om man anser att det av yttrandet framgår i vilket avseende som konsekvensutredningen bör kompletteras för att uppnå ett godtagbart resultat anser 18 av 23 respondenter att så är fallet medan övriga 5 anser att detta inte framgår. Som förslag på hur Regelrådet kan utveckla sina yttranden ytterligare för att det ska framgå hur konsekvensutredningen bör kompletteras nämns bl.a. en angivelse i punktform av vad som behöver kompletteras och varför samt information om hur de begärda beloppsmässiga uppskattningarna kan tas fram.

Regelrådet ser det naturligtvis som mycket positivt att den övervägande majoriteten anser att det av rådets yttranden framgår såväl varför konsekvensutredningen bedömts som bristfällig som hur den bör kompletteras för att uppnå ett godtagbart resultat. Som nämnts tidigare ser dock rådet det som ett ständigt pågående arbete att försöka förbättra och förtydliga sina yttranden och därigenom förhoppningsvis bidra till att såväl förbättra kvaliteten på konsekvensutredningarna som att öka andelen kompletterade konsekvensutredningar i de fall där Regelrådet funnit brister i dessa.

Genomslag av Regelrådets yttranden

Regelrådet har för perioden augusti 2012–juni 2013 följt upp 99 remisser där konsekvensutredningarna bedömts som bristfälliga. Av dessa remisser kom 49 från myndigheter och 50 från departement.

Beträffande de förslag som remitterades från myndigheter hade 40 gått vidare i föreskriftsprocessen vid tiden för Regelrådets avstämning i november 2013. Av dessa har 19 helt eller delvis kompletterats i enlighet med synpunkterna i Regelrådets yttrande, medan 21 inte har kompletterats.

När det gäller de remitterande förslagen från departement hade vid tiden för avstämning 26 gått vidare i lagstiftningsprocessen. Av dessa har 10 helt eller delvis kompletterats i enlighet med Regelrådets synpunkter, medan 16 inte kompletterats. I flera av de fall där myndigheterna respektive departementen inte gjort någon komplettering har anledningen till detta redovisats i efterföljande beslutspromemorior, lagrådsremisser eller propositioner.

Några av orsakerna som regelgivarna nämnt är att det har varit svårt att beräkna de förväntade kostnaderna, att man haft tidsbrist eller att man inte delar den bedömning eller de synpunkter som Regelrådet framfört. Utfallet av uppföljningen är, ur Regelrådets synpunkt, givetvis inte tillfredsställande. En regelgivare har påtalat att Regelrådets yttranden inte har någon bindande verkan, vilket givetvis kan vara en av förklaringarna till att så många väljer att inte ta till sig rådets synpunkter. En annan förklaring kan vara att man inte inser fördelarna och nyttan med att noggrant konsekvensutreda de förslag man lägger. Regelrådet ser det därför alltjämt som en mycket viktig del i sin verksamhet att aktivt fortsätta arbetet med att utbilda och ge stöd till myndigheter och departement i deras framtagande av konsekvensutredningar.

Att notera

- Regelrådet ser det som ett ständigt pågående arbete att försöka förbättra och förtydliga sina yttranden och därigenom bidra till att såväl förbättra kvaliteten på konsekvensutredningarna som att öka andelen kompletterade konsekvensutredningar i de fall där Regelrådet funnit brister i dessa.
- 95 procent av de som svarat på Regelrådets enkät om yttranden har svarat att de upplever att det framgår av Regelrådets yttrande varför en konsekvensutredning ansetts som bristfällig.
- 48 procent av de föreskriftsförslag som Regelrådet yttrat sig över och som gått vidare i processen vid tiden för Regelrådets avstämning har ändrats till följd av rådets yttrande. För Regeringskansliet är motsvarande andel 38 procent.

Slutsatser och rekommendationer

Slutsatser

Regelrådet har under sina fem år granskat över 2 000 konsekvensutredningar. Den systematiska granskningen syftar till att minska krånglet för företag och att åstadkomma en märkbar förändring i företagets vardag. Regelrådet har under år 2013 avgett 162 yttranden, andelen tillstyrkanden har sjunkit från 74 procent till 52 procent och andelen godtagbara konsekvensutredningar har sjunkit från 42 procent till 35 procent.

Regelrådet har tittat närmare på vilka branscher som varit föremål för flera regleringsförslag under året och har kunnat se att energibranschen och finansbranschen berörs av flera förslag som kan förväntas medföra höga kostnader. Dessa kostnader har sällan beskrivits på ett tillfredställande sätt i remisserna. Även byggbranschen har varit föremål för flera regleringsförslag under året. Flera av förslagen syftar till att förenkla för företagen och minska byggkostnader men de förväntade kostnadsminskningarna har inte alltid belysts tillräckligt väl i remisserna.

Det är Regelrådets uppfattning att regelförenklingsarbetet måste ges ett förnyat fokus, särskilt sedan målet för att minska de administrativa kostnaderna inte längre är kvantitativt. Andra kostnader än de administrativa behöver också ges mer uppmärksamhet så att beräkningarna av dessa förbättras. Det är dystra siffror som Regelrådet presenterar i årets årsrapport. Trots kansliets hårda arbete med att intensifiera sitt stöd och utbildningsfunktioner gentemot regelgivare såsom departement och kommittéer, visar statistiken att frågan fortfarande inte är tillräckligt prioriterad hos regelgivarna.

Särskilt anmärkningsvärt är det att ingen förbättring skett inom Regeringskansliet och att departementen har sämre statistik än någonsin. Det är departementen som är ansvariga för styrningen av myndigheterna. De borde föregå med gott exempel för underliggande myndigheter både vad gäller beskrivningar och beräkningar av administrativa och andra kostnader samt kvaliteten i övrigt på konsekvensutredningarna. Regelrådet vill därför poängtera vikten av att prioritera arbetet med konsekvensutredningar och att bedöma och beräkna vilka administrativa och andra effekter som författningsförslagen kan medföra för företag. Regelrådet ser att det finns ett behov av att uppdatera och förtydliga Regeringskansliets dokumentmallar och riktlinjer kring kraven på konsekvensutredningar. Frågan om konsekvensutredningar måste prioriteras mer inom Regeringskansliet

men det är också viktigt att ge tydliga instruktioner i de utredningsuppdrag som läggs utanför Regeringskansliet.

När Regelrådet redan vid årets halvårsavstämning såg att en avsevärd försämring hade skett, intensifierades stödfunktionerna ytterligare. Frågan lyftes för Näringsdepartementet som i sin tur organiserade en workshop för Regelrådet och Tillväxtverket där man tillsammans diskuterade och tog fram åtgärder för att förbättra kvaliteten på konsekvensutredningarna. Ett antal gemensamma utbildningsinsatser planeras för 2014.

Kansliet har under hösten bjudit in samtliga departement till ett erfarenhetsutbyte samt varit än mer uppsökande gentemot vissa departement genom att erbjuda utbildningsinsatser direkt till de departement som inte presterat godtagbara konsekvensutredningar. Detta trots att Regelrådet inte har ett uttalat uppdrag att ge utbildning till departementen. Det är Regelrådets förhoppning att ett sådant uppdrag specificeras i uppdragsbeskrivningen till den nya organisationen.

Eftersom en stor del av de administrativa kostnader som drabbar svenska företag härrör från EU-lagstiftning är det viktigt att påverkan och förändring sker tidigt i EU-lagstiftningsprocessen. Regelrådet har under året fortsatt sitt arbete med sina systerorganisationer i EU för att lyfta fram frågan om konsekvensutredningar inom samtliga av EU:s institutioner. Regelrådet har också besökt svenska representationen i Bryssel för att bl.a. berätta om sin möjlighet att erbjuda granskning av EU-konsekvensutredningar.

Regelrådet har under året haft flera principdiskussioner för att diskutera frågor av principiell karaktär. Principdiskussionerna har varit positiva i den meningen att rådet kunnat slå fast hur bedömningen ska göras i till exempel gränsfall eller mer komplicerade förslag. Det är Regelrådets förhoppning att den tydligare, och i vissa fall hårdare, gränsdragningen och tydligare yttranden med uttryckliga rekommendationer kommer att uppfattas som en informativ vägledning av regelgivarna.

Beslutet att göra Regelrådets verksamhet permanent är en positiv signal som visar att regeringen inser vikten av en oberoende granskning av författningsförslag samt att arbetet med konsekvensutredningar måste prioriteras. Förenklingsarbetet går fortfarande för sakta, till och med bakåt i vissa aspekter. Regelrådet fortsätter att göra sitt bästa för att medverka till ändamålsenlig lagstiftning till så låg kostnad som möjligt för företagen.

Rekommendationer

Mot bakgrund av det resultat som presenteras i årsrapporten ger Regelrådet här ett antal rekommendationer till regelgivare.

- Ta ansvar på ledningsnivå

Regelgivare med en ledning som är införstådd i vikten av och fördelen med väl utförda konsekvensutredningar bidrar i längden till att nya regler blir mer ändamålsenliga.

Regelrådet har i sin granskning kunnat se att dessa regelgivare också får ett bättre resultat i rådets granskning. Frågan måste föras upp högt på agendan och prioriteras.

Det måste tydliggöras vem som ansvarar för dessa frågor hos regelgivarna. Resurser måste också avsättas till de som utför konsekvensutredningarna för att öka kvaliteten på dessa.

- Öka dialogen mellan departement och myndighet

Departement och myndigheter måste föra en tydlig dialog kring vad som förväntas när ett utredningsuppdrag läggs ut. Det innebär krav på tydliga riktlinjer för vad som innefattas i uppdraget och information om att regeringen kan komma att remittera rapporten externt.

- Förtydliga kommittédirektiven

Departementen bör skriva tydligt i kommittédirektiven att en konsekvensutredning ska göras och att konsekvenser och kostnader för berörda företag måste belysas särskilt samt att kontakt ska tas med Regelrådet i god tid.

- Inför krav på samråd med Regelrådet för kommittéer som lämnar förslag som kan få stora effekter för företag

Regelrådet föreslår att det i Statsrådsberedningens PM 1994:3 för utformning av kommittédirektiv görs en uppdatering och att det tydliggörs att då en utredning som kommer att lämna förslag med betydande effekter för företag tillsätts ska samråd ske med Regelrådet, på ett tidigt stadium och fortlöpande under utredningens arbete, kring konsekvensutredningens utformning när det gäller företag.

- Ge tydlig information inom Regeringskansliet om Regelrådet som resurs för att granska EU-konsekvensutredningar

Regelrådet föreslår att det förs in i Regeringskansliets riktlinjer för beredning av EU-frågor att Regelrådet kan bistå departementen med granskning av EU-konsekvensutredningar som kan få stora effekter för svenska företag.

- Fördela ansvaret för råd och stöd

Uppdraget att förbättra regelgivarnas konsekvensutredningar delar Regelrådet med Tillväxtverket och Ekonomistyrningsverket. Tillsammans arbetar vi för att förbättra kvaliteten på konsekvensutredningarna genom gemensamma utbildningar och insatser för regelgivarna. Det finns en osäkerhet från regelgivarnas sida kring vem som ansvarar för vad. Det är därför viktigt att det finns en tydlighet i våra uppdrag, särskilt inför Regelrådets nya organisation.

- Utnyttja möjligheten till utbildning och stöd från Regelrådet

Regelrådet erbjuder stöd till alla regelgivare. Regelrådet erbjuder även regelgivare i samarbete med Tillväxtverket och Ekonomistyrningsverket olika möjligheter till utbildning om konsekvensutredningar.

Kontakt

Hemsida	www.regelradet.se
E-post	regelradet@regelradet.se
Telefon	08-405 10 00 (vxl)
Adress	Regelrådet N 2008:05 Kv. Garnisonen 103 33 Stockholm

Regelrådet är en statlig kommitté. Regelrådet är rådgivande till regelgivaren och granskar utformningen av förslag till nya och ändrade regler som kan få ekonomiska effekter för företagen. Regelrådet tar ställning till om reglerna utformas så att de uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt och till lägsta administrativa kostnad för företagen men ska inte ta ställning till förslagets politiska syfte. Regelrådet bedömer också konsekvensutredningarnas kvalitet.

Produktion: Regelrådet

Formgivning: Blomquist Annonssbyrå

Foto: iStockphoto, sid 45: Colourbox, framsida: Matton Collection, s. 30-31, Mia Pousette och Colourbox

Tryck: Lenanders Grafiska

